

Handleplan for sprog og læsning

Navn på skole:	Tjørring skole
Udarbejdet af:	Læsevejleder og skoleleder.
Udarbejdet d.:	November 2022
Senest opdateret d.:	November 2022

Hvad er skolens overordnede formål med indsatsen?	<ul style="list-style-type: none"> • Alle børn skal være en del af fællesskabet • Alle børn skal blive så dygtige, de kan <p>På Tjørring Skole ønsker vi med et stærkt fokus på læsning at give alle børn muligheder for at blive så dygtige de kan og til at være en del af fællesskabet</p> <p>Læsning er en nøgle til læring - til at tilegne sig viden og blive klogere på verdenen. Men læsning er også bøger, fortællinger og læselyst. Det er en vej til underholdning og dannelse – hvor forestillingsevnen udvikles og koncentration og fordybelse er bonus.</p>
Hvilke mål for indsatsen har hhv. førskolen, SFO, indskolingen, mellemtrinnet og overbygningen i forhold til arbejdet med sprog og læsning?	<p>Indskolingen arbejder kontinuerligt og differentieret med afkodning, læseforståelse, læselyst og kommunikation skriftligt og mundtligt med det formål at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • øge børnenes talesproglige kompetencer og udvide deres ordforråd • der er progression i børnenes læsefærdigheder • bevare læseglæden • børnene udvikler sig via børnestavning og hen imod en mere korrekt ortografisk stavning • bevare skriveglæden hos børnene <p>Mellemtrinnet arbejder med fokus på konsolidering og automatisering af læsefærdigheder, hastighed og strategier til læseforståelse med det formål at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gøre læsningen flydende • lære børnene at læse på linjerne, mellem linjerne og bag linjerne • børnene kan anvende forskellige læseforståelsesstrategier • børnene kan skabe overblik over tekstens opbygning og indhold ved at bruge grafiske modeller før, under og efter læsningen. • Faglig læsning • Læselyst og-motivation <p>Sfo'en: vi er lige nu nysgerrige på læselyst i sfo'en. Sfo er jo fritid – men kunne læseklubber være en del af det.</p>

	<p>Sfo'en har fokus på sproget som kommunikationsmiddel med det formål at: børnene udvikler deres evne til at sætte ord på ønsker, følelser, og behov</p> <ul style="list-style-type: none">• børnene bruger sproget til at skabe kontakt og lytte aktivt• give børnene handlemuligheder til at tackle og anvende sproget til konfliktløsning
<p>Hvilke tilbagevendende tiltag understøtter at målene nås i hhv. førskole, skole og i SFO?</p>	<p>Hele skolen:</p> <p>Morgenbånd Alle fagenes timer afgiver 5 min til morgenbåndet, så der hver morgen er 30 min til morgenbånd. I morgenbåndet arbejdes der med faglig læsning i tilknytning til fagene, træning i afkodning, frilæsning. I perioder er der tilknyttet en vejleder til de enkelte årgange (læsevejleder, matematikvejleder, bibliotekar, It-vejleder).</p> <p>Læsekurser Der holdes hvert år et læsekursus i alle klasser. Det sker i samarbejde med en eller 2 personer fra ressourcecenteret, som også deltager. Det foregår over 2 uger a 3 moduler. Klassens lærere kan udvide til yderligere dansktimer, hvis de ønsker dette. Sædvanligvis arbejdes der også med andre supplerende danskopgaver. Fx "De fantastiske fire", stavelsesdeling, teknologiske hjælpemidler og læsning på tid. Dette aftales mellem de deltagende lærere. Ressourcecenterrepræsentanten indkalder teamet til et møde om dette.</p> <p>Den kæmpestore læsedag Hvert år afholdes "Den kæmpestore Læsedag" for hele skolen. Der er et fælles tema for hele skolen fx Billedbøger, Ole Lund Kirkegaard. Dagen starter med en fællessamling, hvor dagens tema slås an. Efterfølgende arbejdes der med dagens tema både på egen årgang og på tværs af indskoling og mellemtrin – en mellemtrins-årgang med en indskolings årgang. Der arbejdes med litteraturen på mange måder og gerne med noget praktisk, som kan udstilles efterfølgende. Læselyst og læseoplevelse vægtes højt. Hvis der er mulighed for det inviteres en forfatter eller illustratør, som giver en eller flere af mellemtrinnets årgange et oplæg til det videre arbejde.</p> <p>På skolen arbejdes der på mange forskellige måder for at fremme børnenes sprog- og læsekompetencer: Indskolingen</p>

- For at øge børnenes talesproglige kompetencer og udvide deres ordforråd arbejdes der fx med litteratursamtaler, weekendsnak, højtlesning, morgensang, dialogisk læsning.
- For at komme i gang med at læse arbejdes der i 0.klasse med bogstavindlæring via "Hop om bord", der lyderes, klappes stavelser, skelnes imellem vokaler og konsonanter,
- For at sikre at alle elever læser på et passende niveau kan der arbejdes med "læselommer", hvor det enkelt barn har en bog, der skal læses sammen med forældrene.
- For at bevare læseglæden kan der fx arbejdes med "Bogcafe", læseteater, læsespil, makkerlæsning med makkerpar fra både egne og andre klasser/årgange.
- For at sikre at børnene udvikler sig fra legeskrivning og børnestavning og hen imod en mere korrekt ortografisk stavning arbejdes der med både direkte og indirekte undervisning i stavning. Fx arbejdes der med de 120 ord, lydfølgerregler og morfologiske strategier.
- For at bevare skriveglæden hos børnene arbejdes der både med "forfatterhæfte" (børnenes egen fri skrivning) og med bundne skriveopgaver fx meddigting.

Mellemtrinnet

- Fokus på konsolidering og automatisering af læsefærdigheder, læselyst, hastighed og udvikling af strategier til læseforståelse i alle fag.
- For at gøre læsningen flydende arbejdes der bl.a. med "Minutlæsning" fra bogen "Flydende læsning".
- Lære børnene at læse på linjerne, mellem linjerne og bag linjerne.
- For at lære børnene at læse for at lære arbejdes der med de forskellige strategier fra bl.a. "De fantastiske fire" bl.a. Med læseformål FØR, UNDER og EFTER læsning.
- Alle børn forventes at læse 20-30 min. hjemme hver dag.
- Faglig læsning i alle fag – bl.a. periodevis del af morgenbåndet.

Hvordan arbejdes med sammenhæng og kontinuitet ved overgange

- Fra dagtilbud
- Fra førskolen
- Fra indskoling til mellemtrin
- Fra mellemtrin til udskoling?

Børnehave til 0.kl (0.kl. pædagogerne i samarbejde med daginstitutionerne
0.kl-1.kl. (Indskolingslærerne og -pædagogerne)
3.kl-4.kl. (Melleltrins lærerne)
6.kl-andre skoler (Melleltrins lærerne)

I de forskellige overgange er læsning og skrivning en del af den faste dagsorden

Fra daginstitution til skole er der en helt fast plan for overgangen, hvor sprogvurderingerne er inkluderet

I overgangen fra 0. klasse – 1. klasse samt 3. klasse – 4. klasse er der i overgangskonferencerne et fast punkt, hvor der er dialog om klassens data. Læsevejlederen er en del af konferencerne

1. del	Ordstyrer: Vejleder
Dialog om klassens data:	Medbring
Dansk:	<ul style="list-style-type: none"> • LUS-oversigt (hvis den er klar) • Ordblindetest. • Eksempler på skriveudvikling, der viser de forskellige niveauer i klassen.

Figur 1 beskriver overgangskonference

Hvilke opgaver har de forskellige aktører og ressourcepersoner?

De forskellige aktører og ressource personer på Tjørring skole har flg. opgaver i relation til skriftsprogsudvikling:

Ordblindevejleder: laver skriftsproglige udredninger på børn, der er ordblinde og gennemfører ordblindetest. Vedkommende tager ordblindetest på elever, hvor der er mistanke om ordblindhed, individuelle test på elever som scorer mindre godt i DVO'en.

Ordblindevejlederen vejleder lærerne på skole, som har elever med skriftsprogsvanskeligheder. Vedkommende hjælper med LST både enkelt elever, klasser og lærere.

Læsevejleder: er ansvarlig for at ajourføre sig med nyeste forskning og formidle denne til kollegaerne samt rådgive og inspirere i.f.m. skriftsprogsundervisningen for alle børn. To gange om året afholdes et fagforum møde for dansklærerne, hvor forskellige temaer tages op fx emner fra faghæftet til dansk, læselyst, De fantastiske fire.

Læsevejlederne er ansvarlige for tilrettelæggelse af disse møder. (Evt. bilag - funktionsbeskrivelse for læsevejleder)

	<p>Styrkecenterlærere: er ansvarlige for at lave handleplaner før og efter hvert specialundervisningsforløb.</p> <p>PLC- (vejleder): har fokus på at fremme og styrke børnenes læsekompetencer, læseglæde og læselyst, vejleder og inspirerer lærerne og børnene.</p> <p>Dansklærere: er ansvarlig for at udvikling af tekniske læse- og skrivefærdigheder samt den litterære og fortolkende læseudvikling.</p> <p>Faglærere: er ansvarlige i forhold til forforståelse samt undervisning i fagets specifikke terminologi og multimodale tilgange, fx grafer og modeller.</p>
<p>Hvilke evalueringsværktøjer anvendes ud over testsystematikken?</p>	<p>Vi har en testplan. (Se bilag)</p> <p>Ud over testsystematikken fra Herning kommune tages der stavetest på alle klassetrin.</p> <p>Dansklæreren kan vælge at følge børnenes faglige udvikling med fx Lus, Det gode læseforløb, Staveraketten.</p>
<p>Hvilke procedurer anvender skolen i forhold til elever med læsevanskeligheder? Herunder ordblindhed</p>	<p>Tidlig forbyggende indsats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurser efter Sprogforståelsestesten, risikotesten for ordblindhed i 0. kl. og 1. klasse. • Introduktion til IntoWords i 2. klasse. <p>Elever med læse- eller skrivevanskeligheder tilbydes kortere kurser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af LST • Stavekurser • Læsekurser
<p>Hvordan samarbejdes der med forældre om sprog-, læse- og skriveindsatsen?</p>	<p>Ved skolestart tilkendegiver forældrene om der er skriftsprogsvanskeligheder / ordblindhed i familien.</p> <p>På forældremødet ved skolestart i 0. klasse orienteres der om børnestavning, og på forældremøde i januar gives der ideer til hvordan forældrene kan støttes deres børn i forbindelse med læseindlæringen.</p>

	Via meddelelsesbogen og skole-hjem-samtaler vendes den skriftsproglige udvikling.
Hvordan og hvornår evalueres den samlede indsats?	Læsestrategien evalueres i skolens PLC på andet PLC møde i skoleåret
Hvornår revideres handleplanen næste gang?	Handleplanen evalueres januar 2025